

בתי המשפט

תק 004355/07		בית משפט לתביעות קטנות ירושלים	
26/03/2008	תאריך:	כבוד השופטת אנה שניידר	לפני:

בעניין: בירון רז שרי

התובעת

נ ג ד

1. הראל – חברה לביטוח בע"מ

2. ויצמן מאיר

הנתבעים

פסק דין

הרקע

1. עניינה של התובענה שלפנינו, סירוב הנתבעת מס' 1 (להלן- הנתבעת) להשיב לתובעת את מלוא הפיצוי בשל נזק שנגרם לרכב התובעת, מסוג מאזדה 3 שנת ייצור 2005, (להלן- הרכב) בתאונת דרכים שאירעה בספטמבר 2006. לטענת התובעת בכתב התביעה, עקב התאונה נפגע הפגוש של הרכב. הנתבעת הייתה מוכנה להכיר בעלות של פגוש חילופי בלבד ולא בעלות פגוש מקורי, שהורכב ברכב על ידי מוסך הבירה בע"מ, שהוא המוסך המורשה של מאזדה (להלן- המוסך). התובעת דורשת את ההפרש בסך 2,673 ₪.
  2. לטענת הנתבעת בכתב ההגנה, לא מדובר בפגוש חילופי אלא בפגוש מקורי, והשמאי מטעמה, הנתבע מס' 2 (להלן-הנתבע) אכן אישר פגוש מקורי. דא עקא, שהנתבע בחוות דעתו, בפרק "הערות" קבע: "כמו כן אושר למוסך מגן קדמי מקורי מיבוא מקביל. מאחר והמוסך לא הביא מגן כזה, העברתי את מחיר המגן להפרשים, יש להפנות את המבוטח למוסך לקבלת ההפרשים."
- במילים אחרות, הנתבעת טוענת כי לאור העובדה שהמוסך הרכיב ברכב התובעת פגוש מקורי שיובא מאת היצרן ולא פגוש מקורי שיובא ביבוא מקביל, שהוא זול יותר, לא עשתה התובעת די להקטנת נזקיה, ועל כן אין לה להלין אלא על עצמה ואין היא יכולה להיפרע מהנתבעת לגבי ההפרש במחיר הפגוש.

דין

3. סעיף 8 (ב) (2) לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ז-1986 קובע, כי אם בחר מבטח לשלם עבור חלק של רכב שניזוק – יחושב הסכום לתשלום, עבור רכב שגילו עד 9 שנים, לפי ערכו של חלק דומה לזה שניזוק ללא ניכוי במלאי.

הואיל ובמקרה דנן אין מחלוקת שמדובר ברכב חדש יחסית, שנרכש ביום 20/2/05 והיה על הכביש כשנה וחצי בלבד לפני התאונה- הרי שלא הייתה מחלוקת לגבי זכאות התובעת לפגוש מקורי ולא לפגוש חילופי. הדבר אף צויין במפורש בחוות דעת הנתבע.

4. המחלוקת מצטמצמת אם כן לגבי מחירו של הפגוש המקורי שעל הנתבעת לשאת בו - האם המחיר שגובה היצרן עבור הפגוש בעת היבוא על ידי המוסך המורשה, או שמא המחיר ביבוא המקביל, שהוא כאמור זול יותר.

5. בעדותו בפני בדיון שהתקיים ביום 23/3/08 אמר הנתבע לגבי היבוא המקביל:

” בשוק החופשי יש כמה חלקים שמיובאים על ידי יבואן שמייבא אותם ביבוא מקביל, שמו עוזי וולוו. הוא מיבא חלקי מאזדה מקוריים מיפן ומוכר אותם בחצי מהעלות שמוכרים אותם במאזדה. מדובר ביבוא חופשי וכל אחד קובע את המחיר. אין שום הבדל בין החלפים. מאזדה החליטה שזה המחירים שלה וכך היא מחייבת את כל מוסכי הרשת שלה לקנות במחירים שלה, וחברת הביטוח שמוזעת שיש חלקים זולים יותר, אותם חלקים מבקשת לרכוש במחיר הזול. אנחנו לא נכנסים ליחסים שבין מאזדה לבין המוסך. על פי הפוליסה מחוייב המבוטח להקטין את הנזק של חברת הביטוח.”
(פרוטוקול עמ' 3 שורות 5-15).

בית המשפט העליון ברע"א 371/89 אילן לייבוביץ נ. א. את י. אליהו בע"מ ואח', פ"ד, מ"ד (2) 309 התייחס לנושא היבוא המקביל, וקבע כי אין למנוע יבוא מסוג זה משיקולים של תחרות חופשית, אשר קיומה היא אינטרס ציבורי שעשוי להביא להורדת מחירים, לשיפור איכותי של המוצר ולשיפור השירות שניתן אגב מכירתו:

”השיקול של תחרות חופשית קיים גם מקום בו מדובר בתחרות פנימית (INTRABRAND COMPETITION) בין מפיצים של מוצר זהה. גם כאן יש בתחרות החופשית כדי לעודד הורדת מחירים ושיפור השירות ללקוח.... מהי תוצאת ההתמודדות בין ציפיייתו של המפיץ הבלעדי לקשר עם לקוחותיו מזה ובין האינטרס הציבורי שבתחרות חופשית והאינטרס של היבואן המתחרה לחופש העיסוק מזה? נראה כי בהתמודדות זו, ידי האינטרסים

של התחרות החופשית ושל חופש העיסוק על העליונה. עצם הפגיעה בציפייתו המסחרית של המפיץ הבלעדי אין די בה כדי להפוך את התעשרותו של המתחרה לבלתי צודקת...." (שם, עמ' 328).

ההלכה היא, אם כן, שיבוא מקביל הוא לגיטימי, ואין לראות בו התעשרות שלא כדין של היבואן המתחרה במפיץ הבלעדי.

6. השאלה היא, האם דרישת הנתבע כפי שהובעה בחוות דעתו לעניין היבוא המקביל היא סבירה בנסיבות העניין, והאם סבירה הקביעה שעל התובעת לפנות למוסד לצורך קבלת ההפרש שלא אושר לה על ידי הנתבעת.

7. סעיף 61 (א) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן - חוק חוזה הביטוח) קובע כי אין מבטח חייב בתגמולי ביטוח בעד נזק שהמבוטח יכול היה למנוע או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט. הסעיף מחייב את המבטח להקטין את הנזק באחת משתי הדרכים: נקטת אמצעים סבירים לשם כך או נקיטת אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט.

8. האם במקרה שלפנינו הורתה הנתבעת לתובעת לרכוש פגוש מקורי שיבוא ביבוא מקביל? על פי כתב התביעה וחשבונית המוסד, הרכב הוכנס למוסד ביום 6.9.06 ויצא ביום 7.9.06. מחוות הדעת של הנתבע, מיום 14.9.06, עולה כי הרכב נבדק על ידו ביום 6.9.06 במוסד וכי אושר למוסד מגן קדמי מקורי מיבוא מקביל. מכאן, שההוראה מטעם הנתבעת ניתנה על ידי הנתבע למוסד ולא לתובעת, שהיא המבוטחת. על כן, אין לראות את התובעת כמי שקיבלה הוראה לנקוט באמצעים האמורים על ידי הנתבעת כאמור בסעיף 61 (א) לחוק חוזה הביטוח, ולא פעלה בהתאם להוראה זו.

9. השאלה היא עתה מהם אותם "אמצעים סבירים" כאמור בסעיף 61(א) לחוק חוזה הביטוח שהיה על התובעת לנקוט במקרה שלפנינו.

במילים אחרות, האם יש לפרש את הסעיף כמחייב את התובעת לצורך הקטנת הנזק של הנתבעת לחקור ולדרוש ולכתת רגליים על מנת להבטיח שהמוסד אכן ירכוש פגוש מקורי מאת יבואן ביבוא מקביל ולא מאת היצרן, כפי שמחייב אותו ההסכם בינו, כמוסד מורשה של מאזדה, לבין היצרן בחו"ל?

נראה שמדובר בדרישה בלתי סבירה בעליל.

כפי שנאמר בפסק דינו של בית משפט זה, מפי כב' השופטת ליפשיץ פריבס - ת"ק 3401/07 ציון צמח נ' הוראל חברה לביטוח בע"מ (מיום 17.2.08) מבוטח זכאי לבחור לתקן את רכבו במוסד מורשה ולא דווקא במוסד הסדר.

כאשר מדובר ברכב חדש יחסית, כמו במקרה דנן, שזכאי לחלפים מקוריים, נראה שאין טבעי הוא שהמבוטח יפנה למוסד המורשה של מאזדה.

היעלה על הדעת שהתובעת תכתיב למוסך המורשה היכן לרכוש את החלפים? האם בידה הכח לעשות כן? ואם המוסך המורשה יסרב, האם נגזר עליה לתקן את רכבה במוסך בלתי מורשה, עם כל הסיכונים שהיא נוטלת על עצמה בכך?
נראה שפרשנות מסוג זה נוגדת את טובת הציבור, ועלולה להביא לכך שכלי רכב בלתי תקינים ינועו בכבישים, עם כל המשתמע מכך.

10. כמו לענין היבוא המקביל עצמו, גם כאן לפנינו התמודדות בין שני אינטרסים נוגדים, אלא שהפעם מדובר בשני אינטרסים ציבוריים.

מצד אחד – קיים אינטרס ציבורי לגיטימי, שמצא את ביטויו בסעיף 61(א) לחוק חוזה הביטוח, להביא להקטנת נזקיו של מבטח וזאת על מנת לא לגרום להעלאת הפרמיות בענף ביטוח הרכב על כלל ציבור המבוטחים.

מצד שני – קיים אינטרס ציבורי לגיטימי לא פחות (ואולי אף יותר) שעל כבישי הארץ ינועו כלי רכב תקינים שלא יהא בהם כדי לסכן את הציבור ולגרום לתאונות דרכים.

נראה שבין שני אינטרסים ציבוריים אלה גובר האינטרס הבטיחותי, שמבוטחים יתקנו את רכביהם במוסך מורשה ואחראי, גם אם המוסך נאלץ, במסגרת היחסים החוזיים בינו לבין היצרן, לרכוש את החלפים במחיר גבוה יותר ממחירי היבוא המקביל.

על מנת להבטיח אינטרס זה, על הציבור להיות בטוח שבמקרה של נזק בעקבות תאונה יזכה לתגמולי ביטוח במלואם והמבטח לא "יסתתר" מאחורי הטענה שבמסגרת הקטנת נזקיו עליו לשלם על פי מחירי היבוא המקביל בלבד.

כמובן שאין בכך כדי למנוע מהמבטח להורות למבוטח מראש, לפני התיקון, כי עליו לפנות למוסך הסדר שעומד במחירי היבוא המקביל, שאם לא כן לא יזכה במלוא תגמולי הביטוח בשל החלק שניזוק. הואיל וחזקה שהמבטח לא יתקשר עם מוסך בלתי ראוי – אין סכנה בטיחותית במקרה מעין זה. מאידך, משלא ניתנה "אזהרה" מעין זו למבוטחת מראש – אין לנתבעת להלין אלא על עצמה.

11. לאור כל האמור לעיל, דין התביעה להתקבל.

הנתבעים, ביחד ולחוד, ישלמו לתובעת, תוך 30 ימים, סכום של 2,673 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה (21.10.07) ועד לתשלום בפועל, וכן הוצאות משפט בסך 300 ₪.

ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 15 יום.

המזכירות תשלח העתק מפקס הדין לצדדים.

ניתן היום י"ט ב אדר ב, תשס"ח (26 במרץ 2008) בהעדר הצדדים